

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького
Факультет будівництва та архітектури
Кафедра архітектури

СИЛАБУС

ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ «ПРОФЕСІЙНО-АРХІТЕКТУРНА ГРАФІКА»

для студентів спеціальності
191 «Архітектура та містобудування»
перший (вищий) рівень вищої освіти
ОП «Архітектура та містобудування»

Львів 2025

АНОТАЦІЯ КУРСУ

У межах зазначеного курсу здобувачі вищої освіти опановують знання з вивчення принципів побудови графічних зображень від руки за допомогою різноманітних засобів та технічних прийомів (олівець, перо, пензель, лінійна графіка, монохромне і поліхромне відмивання, комбіновані графічні прийоми, що включають використання колажу та аплікації, гуаші тощо) природного середовища, явищ, предметів та техніки й побуту на картинній поверхні або площині.

Предметом дисципліни «Професійно-архітектурна графіка» є закономірності та засоби графічного зображення архітектурних об'єктів, методи відображення просторово-планувальних і об'ємно-просторових рішень у кресленнях, ескізах, аксонометрії та перспективі.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (зміст)

Тема 1. Курс «Професійно-архітектурна графіка».

Тема 2. Засоби зображення і види архітектурної графіки.

Тема 3. Архітектурний ескіз як засіб пошуку проектної ідеї.

Тема 4. Послідовність виконання архітектурно-інженерних креслень.

Тема 5. Методика виконання і прийоми побудови перспективи.

Тема 6. Шрифт як невід'ємний елемент графічної мови.

Тема 7. Поняття антуражу і стафажу.

Тема 8. Архітектурна авторська графіка.

Тема 9. Презентація архітектурних проектів.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

4 кредити (120 годин)

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Професійно-архітектурна графіка» є формування у студентів знань і практичних навичок графічного зображення архітектурних об'єктів, розвиток просторового мислення та оволодіння засобами візуальної комунікації в архітектурі й містобудуванні.

Основними **завданнями** курсу є:

- ознайомлення студентів з принципами професійної архітектурної графіки та образотворчої грамоти;
- навчання методам зображення архітектурних форм у плані, фасаді, розрізі, аксонометрії та перспективі;
- опанування графічних засобів передачі пропорцій, масштабу, світлотіні та матеріалів;
- розвиток умінь користуватися умовними позначеннями архітектурних елементів, насаджень і деталей благоустрою;
- набуття навичок створення ескізів, креслень і презентаційних планшетів;
- формування здатності інтегрувати ручну та цифрову архітектурну графіку в проектну діяльність;
- виховання художньо-естетичного смаку, культури професійної презентації та візуальної комунікації.

Очікувані результати навчання

Після завершення вивчення курсу «Професійно-архітектурна графіка» студент повинен:

знати:

- основні принципи архітектурної графіки як професійної мови архітектора;
- правила виконання архітектурних креслень, ескізів, аксонометрії та перспективи;

- умовні графічні позначення архітектурних елементів, матеріалів і зелених насаджень;
- методи поєднання ручної графіки з сучасними цифровими інструментами;
- принципи композиції та візуальної подачі архітектурного проєкту.

вміти:

- виконувати креслення планів, фасадів, розрізів і перспективних зображень архітектурних об'єктів;
- застосовувати графічні прийоми для передачі форми, пропорцій та просторових характеристик будівлі;
- зображати архітектурні деталі й малі архітектурні форми;
- користуватися графічними позначеннями для матеріалів, рослинності та елементів благоустрою;
- створювати презентаційні планшети та графічні матеріали для захисту проєктів;
- інтегрувати ручні техніки рисунка і цифрові методи графіки у професійній діяльності.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції, практичні та семінарські заняття, консультації.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції – бесіди і лекції-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання або аудіо-відеотехніки. При проведенні семінарських занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як робота у малих групах або дискусія.

Здобувачі вищої освіти на практичних заняттях працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання (розрахункові роботи, контрольні питання або тести), виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як індивідуальні проєкти. Програмою передбачено такі проєкти для формування професійної компетентності: індивідуальні науково-дослідні завдання та виступ-інформування за темами семінарських занять (у вигляді презентації або реферату).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Професійно-архітектурна графіка»

№ з/п	Назва теми
1	Архітектурна графіка та її взаємозв'язок з іншими науками.
2	Графічні прийоми в архітектурній графіці.
3	Матеріали та техніки у архітектурній графіці.
4	Паспорт оформлення фасадів та інтер'єрів будівлі.
5	Поліхромне та монохромне зображення.
6	Графіка архітектурних шрифтів.
7	Графічне зображення засобів впорядкування та елементів природного середовища.
8	Архітектурний шарж.
9	Колористика в дизайні інтер'єрів.

ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «Професійно-архітектурна графіка»

№ з/п	Тема, питання що вивчаються
1.	Курс «Професійно-архітектурна графіка». Мета навчального курсу та його структура. Форми отримання знань та їх контроль. Історія виникнення архітектурної графіки. Рекомендована література.
2.	Засоби зображення і види архітектурної графіки. Засоби графічного зображення і специфіка прийомів зображення. Основні технічні види архітектурної графіки.
3.	Архітектурний ескіз як засіб пошуку проектної ідеї. Архітектурне ескізування. Вимоги до техніки виконання ескізів
4.	Послідовність виконання архітектурно-інженерних креслень. Композиційне оформлення креслень: підписи, масштаб, графіка завершеного проекту. Креслення як засіб виразу проектної комунікації.
5.	Методика виконання і прийоми побудови перспективи. Зображення в ортогональних проекціях. Види перспектив.
6.	Шрифт як невід'ємний елемент графічної мови. Основні типи шрифтів. Архітектурний шрифт і його особливості.
7.	Поняття антуражу і стафажу. Архітектурний рисунок. Антураж. Стафаж. Колаж. Матеріали та техніки архітектурної графіки.
8.	Архітектурна авторська графіка. Авторський стиль архітектора. Авторські методи у архітектурі. Авторська ідентичність ескізу.
9.	Презентація архітектурних проектів. Послідовність презентації. Формування презентації. Презентаційний формат. Обговорення та захист ідеї.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «Професійно-архітектурна графіка»

№ з/п	Тема і короткий зміст заняття
1	Композиція, утворена різними типами ліній.
2	Довільна графічна композиція.
3	Робочий ескіз архітектурного об'єкта в оточуючому середовищі.
4	Зображення стрічкового геометричного орнаменту за допомогою прийомів лінійної та тональної графіки.
5	Виконання стрічкового геометричного орнаменту в техніці відмивки.
6	Написання текстів довільно обраним архітектурним шрифтом.
7	Архітектурне рішення індивідуального житлового будинку з включенням антуражу та стафажу виконане за допомогою прийомів лінійної та тональної графіки.
8	Архітектурне рішення індивідуального житлового будинку з включенням антуражу та стафажу виконане за допомогою прийомів кольорової графіки.
9	Середовище міських та сільських поселень: графічний колаж.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- 1. Усне опитування** (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).
- 2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка** – креслення схем, планів, перерізів, підготовка рефератів.
- 3. Практична перевірка** – проектування відповідних об'єктів, креслення планів, фасадів, розрізів та схем розміщення основних конструктивних елементів.

Види контролю: поточний контроль, проміжна та семестрова атестація.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота (разом 50 балів)									Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Розділ 1									50 балів	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
5	5	5	6	5	6	6	6	6		

T1, T2 ... – теми лекційного курсу.

Відпрацювання пропущених занять студентами здійснюється згідно «Положення про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Студент представляє конспект, а з пропущеної теми лекційного курсу та опрацьований практичний матеріал (захист роботи або контрольна чи тестові завдання) з відповідної тематики. Самостійне вивчення навчальної дисципліни за вищевказаними темами передбачає також підготовку рефератів, доповідей, презентацій.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах розділів. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль. Загальні критерії оцінок: “відмінно” – здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв’язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. “добре” – здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв’язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. “задовільно” – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно. “незадовільно” – здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

**Питання з дисципліни
«Професійно-архітектурна графіка», які виносяться на екзамен**

1. Архітектурне ескізування.
2. Архітектурний шрифт і його особливості.
3. Види архітектурної графіки.
4. Використання аксонометричних креслень.
5. Вимоги до техніки виконання ескізів.
6. Властивості графічного зображення.
7. Засоби графічного зображення і специфіка прийомів зображення.
8. Зміст та мета курсу «Професійно-архітектурна графіка».
9. Зобразити архітектурний шарж.
10. Зобразити графічний колаж середовища села.
11. Зобразити графічний колаж урбанізованого середовища.
12. Зобразити гратчастий орнамент.
13. Зобразити довільну графічну композицію.
14. Зобразити ескіз малої архітектурної форми з використанням антуражу.
15. Зобразити ескіз малої архітектурної форми з використанням антуражу та стафажу.
16. Зобразити ескіз малої архітектурної форми з використанням стафажу.
17. Зобразити композицію утворену різними типами ліній.
18. Зобразити орнамент розетки.
19. Зобразити різні типи ліній.
20. Зобразити стрічковий орнамент за допомогою прийомів лінійної графіки.
21. Зобразити стрічковий орнамент.
22. Зобразити типи геометричних орнаментів.
23. Зобразити типи графічного заповнення поверхні різної фактури та інтенсивності (довільна графіка).
24. Зобразити умовно місто за допомогою прийомів лінійної графіки.
25. Зобразити умовно місто за допомогою прийомів тональної графіки.
26. Інструменти та приладдя кольорової графіки.
27. Інструменти та приладдя лінійної графіки.
28. Інструменти та приладдя тональної графіки.
29. Історія виникнення архітектурної графіки.
30. Кольорова графіка.
31. Креслення як засіб виразу проектної комунікації.
32. Лінійна графіка.
33. Матеріали та техніки архітектурної графіки.
34. Основні технічні види архітектурної графіки.
35. Основні типи шрифтів.
36. Особливості аксонометричних креслень.
37. Перспективне креслення та його види.
38. Послідовність виконання архітектурно-інженерних креслень.
39. Презентація архітектурних проектів.
40. Рекомендації щодо виконання антуражу.
41. Розкрити зміст термінів «Аксонометричне креслення», «Ізометрія».
42. Розкрити зміст терміну «Антураж». Рекомендації щодо виконання антуражу.
43. Розкрити зміст терміну «Аплікація».
44. Розкрити зміст терміну «Архітектурна графіка» та її взаємозв'язок з іншими дисциплінами.
45. Розкрити зміст терміну «Архітектурний рисунок».
46. Розкрити зміст терміну «Ескіз-ідея».
47. Розкрити зміст терміну «Ескіз».
48. Розкрити зміст терміну «Ідея».
49. Розкрити зміст терміну «Кольорова графіка».
50. Розкрити зміст терміну «Компонування».

51. Розкрити зміст терміну «Моделювання» в тональній графіці».
52. Розкрити зміст терміну «Моделювання».
53. Розкрити зміст терміну «Монохромне зображення».
54. Розкрити зміст терміну «Начерк».
55. Розкрити зміст терміну «Поліхромне зображення».
56. Розкрити зміст терміну «Пошуковий малюнок».
57. Розкрити зміст терміну «Стафаж». Зобразити приклади.
58. Розкрити зміст терміну «Стиль зображення».
59. Розкрити зміст терміну «Театральна перспектива».
60. Розкрити зміст терміну «Фактура».
61. Розкрити зміст терміну «Фор-ескіз».
62. Світлотіньове моделювання креслень (відмивка).
63. Тональна графіка.
64. Що називається архітектурною графікою?

Рекомендована література

Базова

1. Барабанов О. В. *Архітектурна графіка: навч. посібник*. Київ: Ліра-К, 2019. 248 с.
2. Петришин Г.П. *Архітектурна графіка: навч. посібник* / Г.П. Петришин, М.М. Обідняк. Львів: Видавництво «РАСТР – 7», 2009. 272 с.
3. Клименюк Т.М. *Проектна графіка: навч. посібник* / Т.М. Клименюк, Н.А. Консулова, М.В. Бевз, Х.І. Ковальчук. Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2009. 220 с.
4. Мацюк В. В. *Нарисна геометрія та інженерна графіка: навчальний посібник*. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 312 с.
5. Черкес Б. С., Тимофієнко В. І. *Основи архітектурного проектування*. Львів: Світ, 2015. 276 с.
6. Вахромєєва Т. І. *Рисунок та графіка в архітектурі*. Харків: ХНУБА, 2018. 210 с.
7. Ching, F. D. K. *Architectural Graphics. 6th Edition*. New Jersey: John Wiley & Sons, 2015. 320 p.
8. Клименюк Т.М. *Креслення Рисунок Композиція навч. Посібник*. Львів «Львівська політехніка». 2018. 344 с.
9. Радченко А. О. *Основи архітектурної графіки: навч. посібник* / А.О. Радченко, О. Ю. Усачова; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 248 с.
10. *Графіка-креслення: навч. посібник* / О.В. Кащенко та ін. Київ: КНУБА, 2015. 158 с.

Допоміжна

11. Тимофієнко І.В. *Архітектура і монументальне мистецтво. Терміни та поняття* / І.В. Тимофієнко. Київ: Головкиївархітектура, 2002. 472 с.
12. Рускевич Н.Л. *Довідник по інженерному кресленню* / Н.Л. Рускевич, Д.І. Ткач, М.Н. Ткач. Київ: Будівельник, 1987. 264 с.
13. Мардер А.П. *Архітектура: Короткий словник-довідник* / А.П. Мардер, Ю.М. Євреїнов, О.А. Платицька. Київ: Будівельник, 1995. 335 с.
14. Таранов Н.Н. *Рукописний шрифт* / Н.Н. Таранов. Львів, 1986. 159 с.
15. Кравчук І. І. *Композиція в архітектурі та дизайні*. Львів: Львівська політехніка, 2017. 180 с.
16. Сичевський М. П. *Графічні засоби подання архітектурного проєкту*. Харків: ХНУБА, 2019. 156 с.
17. De Chiara, J., Panero, J., Zelnik, M. *Time-Saver Standards for Architectural Design Data*. New York: McGraw-Hill, 2011. 720 p.
18. Rendow Yee. *Architectural Drawing: A Visual Compendium of Types and Methods. 5th Edition*. Wiley, 2012. 608 p.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – [книжковий фонд](#), періодика та фонди на [електронних носіях](#) бібліотеки Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.
2. Електронні інформаційні ресурси мережі інтернет.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Курс передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.